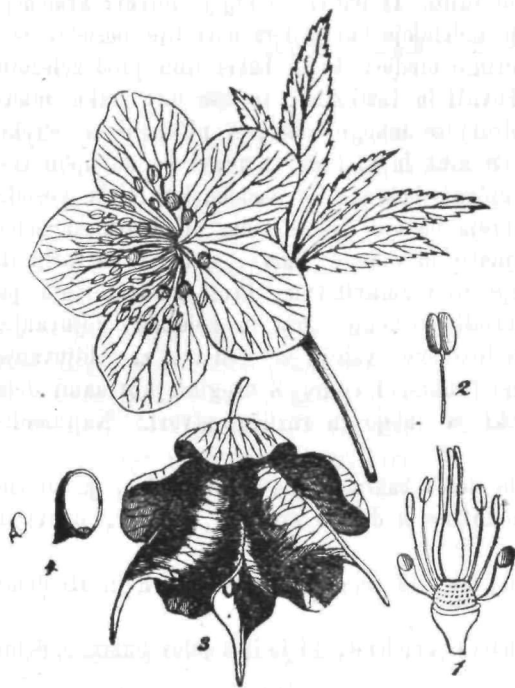

Prirodepisno - nateroznansko polje.

Strupene rastline.

Črni téloh ali kúricee (Helléborus níger, schwarze Niesswurz) raste po gorah in planinah ter cvetè užé zgodaj v pomládi; v toplejših zimah tudi užé večkrat poprej, véasi užé meseca decembra. Ta hudo strupena rastlina ima debelo z mnogimi tenkimi (vlaknatimi) koreninami poraslo črno koreniko, ki je jako strupena in zmleta kihanje napravi. Korenika poganja pri tleh stoječe liste in po več golih 1 do 2 decimetra visocih stebel, ki nosijo velike, peteroliste, bele cvetove. Listi so dolgo-peceljnatí, dlanasti in iz 7 do 9 podolgastih, napiljenih listkov zloženi. Zaradi lepega, belega cvetja imajo to rastlino tudi po vrtilh zaradi lepšega. — Znan je tudi temu podoben zeleni téloh

(Helléborus viridis, grüne Niesswurz), ki raste za plotom in ima v venčku po pet zelenkastih listov. To rastlino vam kaže denašnja podoba, na katerej vidite 1. cvetišče s tremi péstiči, nekaterimi prašniki in dvema mednikoma; — 2. prašnik; — 3. zrel plôd, sestavljen iz treh užé razprézanih semenskih glavic; — 4. preréz semenskega zrna, v katerem se zdolaj vidi prav majhena kal. — Korenina te rastline se večkrat prodaje namesto korenine črnega téloha. Te rastline imajo rade rahlo, mastno zemljo, ter rastó najrajše po senčnatih krajih. — Dalje si zapómnite še navadni volčín (Daphne mezéreum, gemeiner Seidelbast), ki vzraste do 1 meter visok grm in ima redke, sivo-rujave veje. Njegovi lepi, líjasti cveti so rudeči kakor breskvino cvetje in imajo omôten, neprijeten duh. Cvetje se pokaže užé meseca marca in aprila, in to užé poprej nego listje; še le ko rastlina odcvetè, začnó konec vej poganjati veliki súličasti listi. Potem izrastó pod listjem kakor grah debeli, škrlatno rudeči, koščičasti plodovi. Vsa rastlina, posebno pa ljubje in plod so hudo strupeni. Raste pogostoma kraj gozdov in po goratih krajih.

Otroci! poiščite te rastline zunaj v naravi in pogledjte, ako je vse takó, kakor vam je „Vrtec“ pövedal.

J. Kotnik.